

Internationell solidaritet

INTERNATIONELL SOLIDARITET

Kuba har en lång tradition av solidaritet med kämpande länder och befrielseörelser. Redan under den allra första tiden efter revolutionen gick kubansk hjälp med såväl soldater som biståndsarbetare till Algeriets befrielse. Men den största och viktigaste insatsen från Kubas sida i handlar om Angola. Mer än 300.000 kubaner kämpade som frivilliga i Angola mellan 1975 och 1990. 2.077 av dem fick offra sina liv.

Kubas stöd till Angola

År 1975, efter att Portugals fascistregim fallit, invaderade sydafrikanska trupper Angola söderifrån. De var på väg att erövra huvudstaden Luanda tillsammans med Mobutus trupper från Zaire och de CIA-stödda rörelserna FNLA och UNITA. Den överenskommelse som uppnåtts mellan Angolas befrielseörelse MPLA och den forna kolonialmakten Portugal hotades att omintetgöras. Då bad MPLA om militär hjälp från Kuba. I november 1975 flögs kubanska trupper till Luanda, rekryterade bland tiotusentals frivilliga. De sydafrikanska styrkorna drevs ut ur Angola efter hårda strider.

På begäran från MPLA-regeringen blev kubanska trupper kvar som en säkerhet mot förnyade sydafrikanska angrepp in på angolanskt territorium. Sydafrikansk militär tränade och beväpnade UNITA, som förde ett skoningslöst terrorkrig mot civilbefolkningen i södra Angola. UNITA fick också flera hundra miljoner dollar i stöd från USA.

1988 försökte Sydafrika återigen att på allvar besegra MPLA militärt. En invasion i stor skala genomfördes. Men också denna gång drevs apartheidregimens styrkor tillbaka. Genom en blixtsats flögs förstärkningar in från Kuba, och kubanska förband, tillsammans med MPLA- och SWAPO-styrkor från grannlandet Namibia, besegrade den sydafrikanska armén vid den sydangolanska staden Cuito Cuanavale.

Slaget vid Cuito Cuanavale öppnade vägen för de förhandlingar som ledde fram till avtalet om Namibias självständighet. Efter nästan 15 år kunde de kubanska trupperna lämna Angola. Nederlaget vid Cuito Cuanavale var också pådrivande för apartheidregimens upplösning i Sydafrika, frigivningen av Nelson Mandela och ANC:s seger i valen 1994.

1995 sa Nelson Mandela på en stor konferens mellan Kuba och Sydafrika i Johannesburg: ?Kubanerna kom hit som läkare, lärare, soldater, jordbruksexperter, men aldrig som kolonistörer. De har delat våra skyttegravar i kampen mot kolonialism, underutveckling och apartheid. Hundratals kubaner har gett sina liv i en kamp, som inte först och främst var deras, utan vår. Som sydafrikaner hyllar vi dem. Vi svär att aldrig glömma detta oförlitliga exempel på osjälvvisk internationalism.?

Kubas hälsovårdsbistånd

Kuba har gett hälso- och katastrofbistånd till 162 länder under mer än 50 år. Totalt har över 370 000 kubaner deltagit i detta bistånd. 2017 är mer än 50 000 kubansk medicinsk personal ? varav 25 000 läkare ? verksamma i 67 olika länder.

Några exempel på kubanskt hälsobistånd och katastrofhjälp:

- Mellan 1986 och 2011 har mer än 26 000 barn och ungdomar som skadades i kärnkraftsolyckan i Tjernobyli behandlats på Kuba helt gratis.

- 1998 efter orkanen Mitch i Guatemala och Honduras. I Guatemala lyckades kubanerna halvera barnadödligheten i de områden där de arbetade. De har räddat minst 25.000 liv enligt Guatemalas hälsovårdsminister.

Kubanska läkare har sedan 2003 gjort insatser för att bistå boende i Venezuelas slumområden inom projektet Barrio Adentro. Kubaner är också engagerade i att utbilda venezolaner till läkare.

- Operación Milagro (Uppdrag Mirakel eller Underverk), som startade 2004 i samarbete med Venezuela, har under sina första tio år genomfört mer än 3 miljoner ögonoperationer för att bota starr och andra ögonsjukdomar. Patienterna kommer från Kuba och Venezuela, men också från många andra länder, och de får operationerna gratis. Målet är att hjälpa alla de sex miljoner i Latinamerika som behöver sådana operationer.

- 2005 efter jordbävningen i Pakistan, där kubanerna gav sjukvård till 1,7 miljoner pakistanier.

- 2010 efter jordbävningen i Haiti, där kubanska läkarteam redan fanns på plats och fler snart anlände för att hjälpa de drabbade och bekämpa utbrott av kolera. Idag hjälper Kuba Haiti att bygga upp sitt lands hälso- och sjukvårdssystem.

- I oktober 2014 deltog 256 kubaner i kampen mot Ebola-viruset i Västafrika.

- I april 2017 sändes 23 läkare från Kubas internationella Henry Reeve brigad till det översvämningsdrabbade Peru.

Tiotusentals ungdomar från länder i tredje världen har fått sin utbildning i Kuba. Enda villkoret är att de efter utbildningen återvänder till sitt eget land och använder sina kunskaper där.

1998 öppnades Latinamerikanska Läkarhögskolan i Havanna. Där studerar mer än 10.000 unga människor. Fram till 2017 har 28 500 läkare från 103 länder utexaminerats. Av dem kom 170 från fattiga områden i USA.

1998 öppnades också Karibiska Läkarhögskolan i Santiago de Cuba, framför allt riktad till fransktalande studenter från Haiti.

Kuba erbjuder att gratis sända ut tusentals läkare till behövande länder i världen, men begär att de rika länderna skall bidra med medicin och utrustning. Hittills har Tyskland, Frankrike, Japan och Sydafrika överenskommit om att samarbeta med Kuba med medicinsk utrustning och mediciner i sådant ?triangelbistånd? i länder som Honduras, Niger, Mali och Haiti.

Kubanerna hjälper inte enbart med akut sjukvård, utan engagerar sig i mottagarlandets uppbyggnad av hela sitt hälsovårdssystem, med förebyggande hälsovård, vaccineringsprogram, mödravård osv, samt att vården organiseras så att den även når befolkningen i glesbygderna. Med utsända medicinska forskare hjälper Kuba de olika länderna att tackla sina specifika hälsovårdsproblem, som t.ex. malaria i afrikanska länder. Kubanerna engagerar sig också i utbildningsinsatser och många ungdomar från andra länder har fått möjlighet att studera medicin i Kuba för att senare återvända som utbildade läkare till sina egna länder.

Kubas utbildningsbistånd

Kuba hjälper också andra tredjevärlden-länder med utbildningsbistånd och alfabetisering. Mer än 10 miljoner människor i mer än 30 länder, från Bolivia till Nya Zeeland, har fram till 2017 lärt sig läsa och skriva med hjälp av den kubanska alfabetiseringsmetoden Yo sí puedo (Ja, jag kan) som introducerades år 2001. Metoden har översatts till flera språk. Den har också översatts till blindskrift.

